

פרוטוקול מס' 10

מישיבת ועדת הכספים,
ביום ג', בא' חשון תשי"ב - 20.11.51
בשעה 09:00.

נוכחים:

- היו"ר י. גורי
- א. מ. גניחובסקי
- י. דוקח
- ח. אריאב
- י. סרלין
- י. בסר
- א. כהן
- א. הרצפלד
- ש. דיין
- מ. טנה
- א. ציזלינג
- ז. שפר

מוזמנים:

- ד. הורוביץ - מנהל משרד האוצר
- ד"ר קיטרון - יועץ משפטי
- י. הניג - יועץ משפטי
- מ. אלון - מזכיר הוועדה
- ש. ספינק - נציג משרד האוצר.

סדר היום:

- א. שאילתות,
- ב. בחירת ועדות משנה.
- ג. חוק ערבויות למשכנתות.
- ד. פרוטוקולים של ועדת הכספים.

א. שאלות

אני מבקש לקבל את רשימת המגורשים של
בכטי במקרים שבושטות הפיתוח.

י. וולמן:

מסרתי את הושימה להדפסה, והיא תימסר
בזמני לחברים בשבוע זה או בתחילת

היו"ר י. גורלי:

השבוע הבא.

במסרה מינפורמציה הקשורה במילוח העצמאות
ובהתקנה, ונשללו האלות, שנפסדו עליהן
תשובות. אולם המינפורמי שיתקיימו ויכוח על ענין ההעברה. האם זאת היא
כוונת היושב-ראש?

א. ארלינג:

השאלה היא, אם יש תכלית בקיום ויכוח
מקביל בוועדה ובכנסת. בסוף חודש יראה
שר האוצר בכנסת על התקציבים, ואז יתעכב על כל הבעיות, ביחוד בקשר
להרצפתו על תקציב הפיתוח. אין תכלית לנהל ויכוח מקביל, אלא אם כן
יהיו ביטחונים מיוחדים לכך.

היו"ר י. גורלי:

האם ועדת הכספים תדון על פרטי ההעברה
השניה בעוד מועד? בקשר להתקנה הראשונה
הועמדנו בפני "פאט-אקוסיפלי". עדיין מתנהל משא-ומתן עם הגד השני בקשר
להעברה הראשונה, ולכן יש מקום לברר פרטים על המשא-ומתן דוקא בוועדה
ולא בכנסת.

א. ארלינג:

ההזדמנות לכך תינתן לנו כשנדון על תקציב
הפיתוח.

היו"ר י. גורלי:

הויכוח בכנסת בקשר לתקציב הפיתוח יכול
להיות שטחי מאוד, אם לא יהיה לפניו דיון
בוועדה. האם לא היה ראוי שהוועדה כולה תכיר את החומר לפני הגשתו לכנסת?

א. כהן:

אני מאיץ לשמוע את דעתו של שר האוצר בענין
זה. טבורני שלא היה עד כה תקציב כזה

היו"ר י. גורלי:

בוועדה.

שמענו משר האוצר מינפורמציה על חלוקת
אמצעי מילוח העצמאות וההעברה למטרות
שונות. בזמנו, בנוגע למילוח שנתקבל מהבנק ליגוא ויצוא, קבלתי מהאוצר,
אחרי דחיות רבות, רשימת מקבלי האשראי ומקבלי הציווד. מסופקני אם
יהיה זה נכון, לגבי מקבלי האשראי, לפרטם רשימה כזו בכנסת. אני מציע
שמשרד האוצר יטפח לוועדה רשימת מפעלים, חברות ופירמות, אשר קבלו אמצעים,
בצורת אשראי או בכל צורה אחרת, מאמצעי מילוח העצמאות, ואשר יקבלו
אמצעים מן ההעברה של ארצות הברית.

י. ברר:

היתה החלטה בוועדה, שיקויים דיון על מצב
מאזן תשלומי חוץ, ושר האוצר ביקש שנקיים את הדיון בנוכחותו של שר
הרוביקץ. אין לדבר בהחלטה על נושא זה במליאת הכנסת, ואפשר יהיה
למנוע דיון בלתי ראוי בענין זה בכנסת על ידי קיומו לפני כן בוועדה.

היו"ר י. גורלי:

אני אדאג לכך, שדברים אשר הובטחו וטרם
הגיעו לכלל מימוש יובאו בישיבות הקרובות.
אני מאיץ שהמילוח הדשות הופהסוה כרוכחותו של שר האוצר. יודי שונמט האוד

ר.ש.

ישיבת ועדת הכספים
20.11.1951

היו"ר י. גורי:

אם היה מוכן להיענות להן.

אני סבור שאיננו צריכים לקיים דיון מקביל על הפריבילגיות של השימוש בכספי ההעברה ובכספי מלגות העצמאות, הואיל והויכוח יתקיים גם ככתם מלבד זאת, לא יספיק לכך הזמן, כי מדר-היום לשבוע זה כבר קבוע, ושני התקציבים יוגשו לכנסת בשבוע הבא. לכל המאוחר ב-2 בדצמבר.

א.מ. גולדברג:

קראתי בעיתון, שבנמל נמצאים זה חדשים מצרכי-אוכל מיועדים לעליית-הנוער מארצות שונות, כגון שבדיה, וכל זה הולך וברקב, מכיוון שהאוצר רודף מכל עבוד שהדרו, מה שעורר התרגזות גדולה. מצב מוסדות עליית-הנוער הוא בכי רע. אני מבקש לשמוע אם הידיעות בענין זה נכונות.

י. גרוסקי:

שר האוצר הבטיח לי בשבוע שעבר תשובה בענין מס-המוחרות הטוטל על השלטונות המקומיים.

מה בדבר חלוקת התוספת של $2\frac{1}{4}$ מיליון ל"י, שהכנסת החליטה עליה בתחילת ספטמבר? החוק מסיל על ועדת הכספים את חלוקת התוספת. או שנבטל חוק זה, או שנשפל בחלוקת הסכומים. כיצד עובדים המשרדים בלי התוספת, ובפרט אותם המשרדים שבין להם תקציב כללי? איך יתקיימו משרדים אלה עד לקבלת התקציב, שיאושר בודאי בסוף דצמבר לכל המוקדם?

היו"ר י. גורי:

איננו רבים בחלוקת התוספת בכלל. אנו קבלנו את דעתו של שר האוצר, - הדבר נרשם בפרוטוקול - שהתוספת הכללית משתלבת בתקציב השנתי, ויובאו לוועדה הצעות-ביניים, במקרה שיהיה צורך דחוף בעזרה מהירה לאחד המשרדים. אפשר לשאול את שר האוצר אם יש לו הצעות-ביניים. מר רוקח מתכוון לצד המעשי של השאלה; ובדאי לא לצד החוקי, שיכול לפגוע את תיקונו.

י. גרוסקי:

סכומים גדולים מאד בתקציב העבודות הציבוריות היו סבוסטים על תקציב הפיתוח. משרד העבודה התחייב על סכומים גדולים. אם יצטרך לחכות עד סוף דצמבר על-מנת לכסות חוב הזמן-פרעונו של לפני חדשים רבים, יהיה אאאא בכך משום סיבוך העניינים.

ה ר ו ל ט : להעביר לשר האוצר את השאלות שבשאלון על-ידי חברי הוועדה.

ה. בחירת ועדות-מסובה:

א. הרצפלד:

אני מציע שהוועדות שעלינו לבחור תהיינה קטנות, ותורכבה לפי החישוב הבא: שני חברי מפא"י וחבר אחד מכל יתר הסיעות, כיוצא-מן-הכלל, אני מציע לאפשר ליושב-ראש הוועדה להיות יושב-ראש ועדת-המסובה לענייני תקציב-הבטחון אאא אכס-אופיציון. באי-כוח סיעת מפא"י לוועדת-מסובה זו יהיו, לפי הצעתי: גורי, דיין, הרצפלד.

ר.ש.

ישיבת ועדת הכספים
20.11.1951

היו"ר י. גורלי:
אני מזכיר לוועדה, שהחלטנו להקים 4 ועדות-
משנה: ועדת-משנה לעניני תקציב הבטחון,
ועדת-משנה לבידור העובדים הכרוכים בפעולתו של סניף-המדינה, ועדת-משנה
לבידור עניני מס-מותרות וועדת-משנה לבידור עניני החשמל.

י. דוקא:
אני מציע לבחור את חברי ועדות-המשנה לא
לפי מפתח מפלגתי. אם הוועדה מסכימה לעקרון
זה, אני מסכים להצעתו של חבר-הוועדה הרצמלר.

א. איזלינג:
באחת הישיבות הקודמות הזכיר לנו חבר הכנסת
בר-יהודה, שהיה כאן במקרה, שנתקבלה החלטה
בוועדת-הכנסת, בטרם תמכה להיות ושמית, שיושג הסכם כללי בענין ועדות-
משנה שונות.

היו"ר י. גורלי:
בוועדת-הכנסת הוטלם שיש לבחור ביושבי-ראש
ועדות-משנה לזו דוקא לפי ראשות הוועדה
המלאה. שאלת החיבור בין הוועדות השונות בדבר הרכב ועדות-המשנה במטרה
לבידור בוועדת-הכנסת. אין דבר זה מעכב אותנו מלטייל את הדיון בשאלת
בחירת ועדות-המשנה.

י. ברר:
תפקיד ועדות-המשנה הוא לחסוך זמן ועבודה
למליאת-הוועדה. אפשר לסלוא תפקיד זה, רק
בשעה שכל הטיעות מיוצגות בוועדת-המשנה. אם יש הסכם בענין זה, אפשר
לקבל את העקרון, שאין מרכיבים את ועדות-המשנה לפי מפתח מפלגתי, כי אם
ברצף לעשות זאת, באשרך לשתף בוועדות-המשנה את כל חברי הוועדה.

היו"ר י. גורלי:
אני מציע לקבל את הצעתו של מר הרצמלר, בלי
לתת לדבר ביטוי אריתמטי.

ד. הוהנביץ:
לוועדת-המשנה לבידור עניני החשמל, שתורכב
על-ידי הוועדה, ברצוני להזכיר שיש
למסלול יועץ לעניני חשמל, מר וילנצ'וק, שיוכל בוודאי להשיב לשאלות
החברים.

ה ד ו ל ט :
להקים ארבע ועדות-משנה: 1. לבידור עניני
תקציב הבטחון; 2. לבידור העובדים הכרוכים
בפעולתו של סניף-המדינה; 3. לבידור עניני
מס-מותרות; 4. לבידור עניני החשמל. כל
הוועדות, מלבד הראשונה שתורכב מ-8 חברים,
תורכבה מ-7 חברים, 2 חברי מפא"י וחבר
אחד מכל סיעה אחרת. בוועדה הראשונה יכהן
יושב-ראש ועדת-הכספים כיושב-ראש אבס אופיציו
ויהיה החבר השמיני של הוועדה. כל סיעה
תגיש את שמות חברי ועדות-המשנה שייצגו
אותה.

ג. חוק ציבורי למעטנות

היו"ר י. גורני:

(קודם את כעין 1 של החוק).

י. גורני:

אני מבקש שהיועץ המשפטי יספק לנו את
נוסחות החוקים שהוא רוצה לכלול בחוק
זה, כי לא כל החברים מכירים אותם.

ד"ר קיטרוב:

אינני חושב שיהיה צורך בכך, אם כי הדבר
אפשרי. פקודת מס הכנסה עירוני 1940 מטילה
מס על בנינים עירוניים, ולצורך הקלת המס קובע החוק, מטתי נחשב בנין
כמסור. מכיוון שבמה בעיה מתעוררת בחוק זה, חשבתי לנכון לא להביא
חידושים, אלא להביא את ההגדרה שעמדה במבחן במשך 20 שנה.

י. גורני:

מה בנוגע לבנינים או בניני תעשייה בכפר?

י. גורני:

בנוגע לתשלומי חובה, יש לפרט בדיוק את
הדברים. טוב שחוק יהיה ברור ומדויק,
ולא יפורטו בו רק מספר דברים, שלפניהם באה המלה "כגון". גמר בנייה
איננו מספיק. צריך לקבוע זאת בתעודת גמר של ועדת בנין ערים, כי
אחדת וכנסים אנוסים לגור לפני שהבנין גמור. נדמה לי שיש לכתוב
אחרי המלה "פרזלאציה" את המלים "ושל ועדה..." ולא "או של ועדה...".
אין כאן אלטרנטיבה.

היו"ר י. גורני:

חברי הוועדה מבקשים בסעיף זה הגדרות
יותר ברורות; אין כאן חילוקי דעות
עקרוניים. היועצים המשפטיים שמעו את המשאלה, ועליהם לומר אם הם
מקבלים אותה.

י. גורני:

אינני סמכים לסדר זה, כי אנו אחראים
בעד החוק ולא היועצים המשפטיים. לא
מעט שמענו, מפילו מרופטי בית-הדין העליון, טענות שהחוקים שלנו אינם
ברורים ומשאירים מקום לספקות. טענות אלה מכוונות, מצדק, לכנסת.

היו"ר י. גורני:

אם היועצים המשפטיים מקבלים את הטענות,
הם אצא ינסחו הגדרות חדשות, שתובאנה
בישיבה הבאה.

י. גורני:

אני חולק על המושג החדש "משרד הוצאה
לפועל". אין משרד כזה.

י. גורני:

לפי החוק העומדנו של הוצאה לפועל, קיים
מושג כזה. אין החוק אומר שרק לנשיא בית-
משפט המחוזי יש רשות הוצאה לפועל. אילו היו קובעים כך, היה הדבר מכביד
מאד.

י. גורני:

ההחלטה להוציא לפועל משכנתה היא בידי
בית המשפט המחוזי, הקובע את תשלומי החובה

ד"ר סיטרונו:

לשופט אין כל סמכות בענין ההוצאה לפועל של מסכתאות. נכון שבדרך כלל מטבים שופט בית המשפט המחוזי כיושב ראש ההוצאה לפועל, אך אין פעולותיו כיושב ראש ההוצאה לפועל אינן בעשות על ידו כשופט, ואין ערעור על פסקי דין שלו, אלא לפני בית דין גבוה לצדק.

י. בדר:

צני מניע לכתוב את המלה "וכן" לפני המלים "הוצאות ההוצאה לפועל", כי מחרת מסתבר מהמשפט, שהמלה "אחרון" סבורות ל רק למלה האחרונה לפנייה.

בספרי האחרון מופיעים גורמים כגורמים בפרדים החוק גוש, ויכול להיות שיהיה ישור למגוש אחד, המהווה למעשה שלוש גורמים.

י. רומה:

המועצה המקומית אינה מסגרת אם הדבר אינו נשם-בספרי האחרון.

היו"ר י. גורני:

מביט הפירושים לחוקים מתנהל תמיד ויכוח מקצועי על הגדרות מדויקות, משתמשים בו רק מניין של שלוש בעלי מקצוע, כי החברים האחרים אינם מצויינים בבקראות מספק כדי להתווכח. רצוי שבעלי המקצוע ישנו עם היועץ המשפטי ויסקרו את הקושיות בעניינים אלה. היועצי המשפטיים יביאו תיקונים בהתאם להערות. אם תיקונים אלה לא יביאו את דעת החברים, אפשר להיה ליישב את חילוקי הדעות בוועדה מצוטצת, בלי להעסיק את הוועדה המלאה בעניינים אלה.

היו"ר י. גורני:

(קודם את טעין 2).

י. סרלין:

מה פירוט המלים "בתנאים נוספים שיקבע", אם כתוב לפני כן "שר האוצר מודעה לערוב בתנאים שלטי חוק זה".

י. הנניג:

קיימים תנאים בחוק, ושר האוצר רשאי להוסיף עליהם. התנאים הנוספים שיקבע שר האוצר אינם צריכים לסתור את התנאים הקיימים.

היו"ר י. גורני:

אני מציע להוסיף "כתנאי שהתנאים הנוספים לא יסתרו את התנאים בחוק".

ד"ר סיטרונו:

אני מתנגד לכך, כי קיים כלל שלפיו תקנות והודעות אחרות אינן יכולות להתנגד לנאמר בחוק. כל תנאי של שר האוצר שיעמוד בסתירה לחוקא זה יהיה אולטררה-ויירס, ולא יהיה לו כל ערך.

י. סרלין:

אינני מקבל את הדעה הזאת. יש חוק שקובע, שאשר הממונה על ביצועו רשאי להתקין תקנות בענין מסויים, אם כי אינני מסכים לכך לגמרי. אולם כאן מדובר בחלק מספריאלי של הטעין. אין כל הגבלה לתנאים הנוספים שיקבע שר האוצר, ואלה יכולים לעשות את החוק פלסטר. אם אין כוונה כזאת - אני מבקש לתקן את הכתוב; אם קיימת כוונה כזאת, אני פוסל אותה.

ג. כתוב:

האם הוספה על הטכונים בחשבת כתובי בוטף? יש לפיך זאת.

י. בדר:

מתפתחת נטייה מוזרה מצד, להפוך את כל משק א המדינה למשק טודי. בין היתר, מנסים להפוך לסודי את גובה הערבויות. אם מתן ערבויות הוא דבר שיש להתפאר בו, מדוע לא ייקבע הסכום הכולל של הערבויות מבעוד מועד על ידי הכנסת? כשתהיה בקורת על גובה ערבויות המדינה, לא יבהגו בקלות דעת אינפלציו-ניסטית בענין זה. אני מציע שהטכנות לקבוע את גובה הערבות תינתן לכנסת עצמה; לא יהיה צורך בחוק בכל פעם, אלא רק בהחלטת הכנסת. במקום המלים "שתקבע ועדת הכספים של הכנסת" אני מציע לכתוב "שתקבע הכנסת". אני יודע שתנאים הם זכר חשוב מצד, ושנאפשר להפוך ישראלי לאשראי גלי לפנוע אאאא בטכום. לא כתוב שהתנאים צריכים להתפרסם בתקנות.

י. הניג:

בתקנות הפירושים יקבע, אאאאא שבכל מקום שכתוב "נקבע" הפירוש הוא "נקבע בתקנות".

י. בדר:

אם הדבר ברור, כדאי לכתוב זאת. אני מציע שתנאים יהיו סעיפים אישור ועדת הכספים. אני מציע לכתוב: "התנאים שיקבע אותם שאופן כללי שר האוצר באישור ועדת הכספים".

ד. הנרובי:

אני מתנגד להצעת ד"ר בדר בשני הסעיפים, שבהם הציג תיקונים. יכולות להיות שתי שיטות של עבודה: א) עבודה פרלמנטאית; ב) עבודה בוועדות. באפגליה עובדים בלי ועדות, והוועדה הכוללת היא המשלה. הפולטנט מתורכח באופן כולל על טגסת המדיניות, ולמשלה יש טכנות בלתי כוגבלת אם היא מקבלת רוב. קיימת גם רק ועדה אחת, שתפקידה תפקיד מבקר המדינה אצלנו. באטריקה עובדים בוועדות, וצוטצמה טכנות המשלה. יש אורך בציבור קטן ויעיל יותר, צורת גורם הדבר להתפרקות השלטון האדמיניסטרטיבי. לא ייתכן שהכנסת כולה תחליט על הטכום. אין להצעה זו נימוקים פוליטיים, כי מבחינה פוליטית משקפת ועדת הכספים את הכנסת. לא ייתכן שעבודת הכנסת תגרום לעיכוב גדול של הפעולה. אם יוצרים בשעת הירום בסובן הכלכלי מעצורים מלאכותיים שאינם קיימים בשום שלטון, מוכרח הדבר לגרום לאובסטרקציה. ועדת הכספים מתאספת פעמים רבות, והיא המכשיר לקבוע את הטכום הכולל, כי הויכוח שלה הוא יותר עניני. השלב של קביעת התנאים הוא שלב מתקדמ יותר. אם ועדת הכספים תצטרך לספל בקביעת התנאים בכל מקרה, תוטל עליה עבודה רבה שרק תגביר את ה"סחבת", שתעבור לשטח הלגיטלטיבי במקום שהיתה בשטח האדמיניסטרטיבי.

א. ציזלינג:

שר האוצר מודעה לערוך, בשם מדינת ישראל, למלווים הניתנים למימון בניית בתים לפי התנאים הקבועים בחוק זה. בפסקה שניה אני מציע לכתוב: "לפי טכום שתיקבע הכנסת" במקום: "לפי טכום שתקבע ועדת הכספים של הכנסת".

אני מפנה את תשומת-לב החברים לסעיף 16

בחוק זה, הדין בתקנות ששר האוצר רשאי להתקין. בסעיף זה יש פירוט של 5 סעיפים, אם יש צורך להוסיף לסעיפים אלה, יוטפו, ונדון בוועדה על כל הטעוים. לכן אין צורך לאפשר לשר האוצר לקבוע תנאים נוספים.

אני מסכים לדעה, שהכנסת וועדת הכספים אינן חייבות לעטוף פפרטים טכניים. אולם קביעת טכום הערבויות הוא קביעת תקציב. היה זמן שכשהיינו מדברים על ערבויות, היה האוצר משיב שאינו יכול לשלם מה שאינו רשום בתקציב, כי אין לו כסף. אני מסכים שהערבויות צריכות להיכלל בהערכת יכולת האוצר, ואינן טוכרות להיכלל בתקציב, אבל ההערכה הכללית של יכולת האוצר צריכה להיקבע. ההיקף הכללי של הערבויות צריך להיות מאושר על-ידי הכנסת במקרה זה. ככל היקף של

האגודה, הממשלה והכנסת עצמה. יהיה צורך ברור בענין זה פעם או פעמיים
בשנה לכל היותר.

ח. אריאב:
הניסוח הקיים בקשר לשאלת התנאים אינו ברור.
בסעיף 16 כתובים "תנאי המשכמת", אך אינם
כתובים תנאי הערבות. אני יכול להבין, שנתונים לרשות המבצעת אפשרות
לקבוע תקנות בתחומי התקנות שהחוק קבע, כלומר, אני מבין גמישות בתוך
תחומי החוק, אני מציע לכתוב "בתנאים שהם בתחומי התקנות בחוק יקבע
שר האוצר". אם יוצאים להפטר תנאים מיוחדים, יש לעשות זאת דרך ועדת
הכספים. אינני חושב ששאלת סכום הקרן צריכה לעבור את הכנסת, לדעתי
מספיק שוועדת הכספים תחליט בענין זה.

י. סרלינג:
אני חולק על הפרקטיקה הזאת, שקובעים בחוק
נורמות ידועות, ומכניסים סעיף אחד היכול
להפוך את כל החוק פלסטר. כל עוד סמכות התקיקה היא בידי הכנסת, צריכה
הכנסת להוציא חוקים ברורים, כי שנים מחוק אינו יכול לראות טראש את
התפתחות הביצוע. לרשות המבצעת יש תמיד אפשרות להצטע תיקון,
אם יש צורך בכך לאור המציאות. אם יהיה שר האוצר א א רשאי להוסיף
תנאים, הוא יוכל להוסיף תנאי כזה, שיפוך את החוק פלסטר. על האגודה
לדעת, באיזה גבולות יכול השו לעול. בדע שמשאיות דיסקרציה כזו
לרשות המבצעת, עומד האגודה לפני בעלמיהם. אני מציע לחוק את המלים
"בתנאים נוספים שיקבע". ביהס לסכום הערבות, אני בועה שאין צורך
בהחלטת הכנסת, והמסיקה החליטה בוועדת הכספים.

י. ברר:
אני מציע שהחלטות אלה תתפרטנה ב"רשומות".
יש לכתוב זאת באחד הסעיפים בחוק.

הינ'ר י. גורדי:
אני מציע לקיים את הנוהג שהיה קיים בוועדה,
שקוראים את החוק ומעמידים את סעיפיו
להצבעה אח"כ.

ד"ר קיסרוב:
אני מציע להסכים להצעת היושב-ראש, כי
מד הניג ואנכי לא השתתפנו בניסוח החוק,
והגיש שהשתתף בניסוחו, ושעמד במגע עם הבנק האפוטקאי, יהיה כאן בשבוע
הבא. הוא יוכל בודאי להשיב לשאלות חברי הוועדה יותר טוב משנינו.

הינ'ר י. גורדי:
נקרא את החוק ולא נחזור לוויכוח, אלא אם יהיו
חילוקי דעות.

המחוק מתכוון לכך, שהביצוע לא יעמוד בסתירה
לחוק על ידי חוספת מטויטת. את זאת יש לבהיר בנוסח החוק.

ביחס למנאים היו שלוש הצעות:
ד"ר ברר הציע, א "בתנאים שיקבע אותם באופן כללי שר האוצר באישור ועדת
הכספים", לגבי תנאי הערבות. סר ציזלינג הציע לקבוע את התנאים בחוק,
ושהכנסת תקבע את הסכום הכללי. סר אריאב הציע, שהתנאים יהיו בתונים
לבטישות, בתחומי התקנות הקבועות בחוק.

אני מבקש את החברים למסור את הצעותיהם
בכתב.
(קורא את סעיף 3).

א. ציזלינג:
אני מציע למחוק את המלים "כל חברה נכריה
הרשומה בישראל לפי סעיף 248 באותה תקודה",
ולכתוב בסוף אצאמאא הפסוק את המלים: "להגביל את הזכות לאשר לכל חברה
נכריה, באישור ועדת הכספים של הכנסת". אינני בא למנוע מחברה נכריה.

למסמכתאות על ידי המדינה, אבל בני דרבה להגביל זאת באישור ועדת הכספים.
שר האוצר בוטח את החברה במחויבה כלכלית, אם היא ישראלית, והוא יכול
לאשר לה את הערבות מלי תוספת ביקורת. חברה נכרית יכולה להיות פחות
רצויה מחברה ישראלית, ויכולה להיות חברה, אשר פעולתה בישראל אינה לטובת
הציבור כאן. בענין זה קיים שיקול דעת פוליטי ולא רק כלכלי.

א. פ. גבילחובסקי:

לפי ההצגה של מר ציזלינג, צריכה ההחלטה
להיות תלויה בהסכמת ועדת הטוץ והבטחון,
כל ועדת הכספים אינה דנה בעניינים פוליטיים. אני חולק על הביטוי "חברה
נכרית", כי "נכרית" פירושו גויית, אני מציע לכתוב: "כל חברה טוץ לארץ".

מ. הניג:

הדבר אינו כך לפי חוק החברות.

י. טרליז:

איננו יכולים לשטטט מונחים בחקיקה וליצור
עירובייה על ידי שימוש במונחים שונים בכל חוק.
המושג "חברה נכרית" מופיע בחוק החברות, ופירושו: כל חברה שנתאגדה בחוץ
לארץ וביקשה רשות לפעול בארץ ישראל לפי חוק החברות. אם רוצים לשנות,
יש למקן קודם כל את הביטוי בחוק החברות.

מדוע הושמטה בטעיף זה האפשרות, שאדם פרטי
יהנה ממנו? אכפת קשה להביח שאדם פרטי ירצה להשקיע סיליון דולר בלי
לרשות חברה, כך גם זה יכול לקרות.

ד. הורוביץ:

איננו יודע מדוע הושמט המושג "אדם פרטי"
בטעיף זה, אך אני חושב שההשמטה בעשתה
בשגה, ולא נתנגד להיקונה.

מ. הניג:

אם מקבלים את ההצעה לכתוב "אדם פרטי",
אין צורך לכתוב "חברה...". כי המונח
הראשון כולל הכל.

י. בדר:

אני רואה מקרה לשרירות בטעיף זה. מדוע
צריך להיות מיסוד מוקדם לפני שמגדלים
על הפרטיט?

א. ציזלינג:

יש צורך לאאא אא באישור מוקדם, אחרת
יהפך הדבר להפקר, ואז תהיה שרירות לב.
המטלה אינה יכולה לעטוף עם כל חושב הרוצה לכנות בית. כוונת החוק
לבניה בהיקף גדול. אני מבין את מטרת החוק, שהיא חיובית לאפשר למפעלי
בניה בעלי היקף רסולידיות מתקבלת על הדעת, להוציא לפועל מפעלי פיתוח
המדינה. אם לא ירצו לאשר חברה בעלת היקף גדול, יהיה לה כוח להיאבק.
אני מתנגד להצעה שייכתב "אדם", כי "אדם" פירושו - כל אדם, ללא כל
ביקורת. אם יבוא מישהו וירצה לפעול בשמו האישי במכומים גדולים, אין לי
התנגדות לכך.

י. רוסה:

האם חוק זה יכול לכלול קרנות לבניה
איבורית?

א. ציזלינג:

חוק זה מכון רק למגורים.

א. פ. גבילחובסקי:

האם יש אפשרות של ערעור, במקרה ששר
האוצר מסרב לאשר?

א. מ. ג. גניחובסקי:

אני מציע לאפשר ערעור בוועדת הכספים על החלטה שלילית של שר האוצר.

האם שר האוצר צריך לפרסם אישור

ערבות ברשותות?

ד. הורוביץ:

עסק זה הנו עסק משולש בין הטלוויזיה, הלוח והממשלה. לכל אחד משלש המשתתפים בעסק טוכרה להיות זכות לבחור, אם הוא רוצה לעשות זאת. העסק עם הסבים האחרים. אני אפשר לקפה את הממשלה בגדון זה. אינני מתנגד לזכות ערעור לפני ועדת הכספים.

י. בדר:

אני מציע שהמסכות הראשוניות תהיה בידי מרכז ההשקעות.

ז. הורוביץ:

דבר זה אינו קשור בכלל למרכז ההשקעות. זהו ענין של כספים.

י. בדר:

אני בעד סתן זכות ערעור לפני ועדת הכספים. אני מציע שהחלטה לא על עצם המשכנתא, אלא על הרשיון, תפורסם ברשותות. אני מסכים לכך שיירשם גם הדם פרטי.

א. צילינג:

אני מציע שיזכות הערעור תנתן דרך אחד מחברי הוועדה, שהמערער יפנה אליו. אינני מציע שהמערערים ישמיעו את דברם לפני הוועדה.

מר י. הנינג:

בתיבת זכות ערעור לוועדת הכספים על דיסקרציה של פקיד איבורי אינה דבר רגיל. בדרך כלל זכות ערעור כזו היא לפני בית הדין העליון.

היו"ר י. גורי:

שמענו מטעם האוצר הטכמה להכללת המלה "יחיד". את הניסוח המקצועי אנו משאירים ליועצים. כן הוטכם, שתינתן זכות ערעור על החלטה שלילית של שר האוצר לפני חברי ועדת הכספים, אשר יביאו את הענין לישיבת הוועדה. נוסף לזאת הוטכם, ששמות המורשים יפורסמו ברשותות. ההצעות האחרות של החברים ברשם

א. מ. ג. גניחובסקי:

אני מציע שחוק זה יכוון גם לבניינים ציבוריים.

ח. אריאב:

אני מציע שיירשם, נוסף ל"חברה לפי חוק החברות, אגודה שיתופית לפי חוק האגודות השיתופיות" גם "אגודה לפי חוק העותומני". אם המלה "אדם" כוללת הכל, הרי אין צורך לפרט גם את האחרים. אם מפרטים את האחרים, אני מציע להוסיף גם את האגודות לפי חוק העותומני.

הינו'ר י. גורני:

(קורא את סעיף 4).

י. גורני:

אני מבקש אינפורמאציה על הכתוב בסעיפים 4(ג) ו-4(ד).

א. ס. גניחובסקי:

חוק זה סוכר להיות מכוון גם לכנינים ציבוריים, אי אפשר לבנות שיכונים בלי בנינים ציבוריים, אני מוכן להטעים לכך שוועדת הכספים תקבע את סוגי הבתים הציבוריים.

ד. הרנוביץ:

מר גניחובסקי אינו מציע דיון, אלא חוק חדש. אני חושב שאנו נחבד לחוק כזה. החוק המוצע מותאם למטרה מסוימת, ובנוי על חוקים במדויק אחרות למטרות דומות. משכנתא לבנינים ציבוריים הוא דבר מסוכן מאד, כי הממשלה אינה יכולה לסכור בתו חולים ובתי ספר, והדבר אינו ניתן למימוש. אין צורך בהכללת בנינים ציבוריים בחוק זה, כי הבנינים הציבוריים מוקמים על ידי גופים ציבוריים גם בלי משכנתאות. חוק זה מוגבל לשיכון לאנשים בעלי אמצעים מעטים.

י. הריג:

החוק מיועד רק לשכר לעידוד שיכון עממי, ומשום כך הוגבל שטח הדירות בסעיף 4(ג), כדי שהדירות לא תהיינה אגאאאאאא לוקטוסיוזיות. מאתו נימוק, מבילים את ערך המגרש בסעיף 4(ד).

א. צילינג:

אנו צריכים לתת ערסיות כדי להקל על בנין שיכון עממי. אי אפשר לבנות שיכון ללא מדרגות וכו'. המסכמה היא ל-40% מהערך הריאלי של הוצאות הבניה, יש לומר זאת בבירור, ויש להוסיף שמסאירים שטח מסויים נוסף למגורים, באחוז מסויים, למדרגות וכו'.

אשר להלוואה, נדמה לי שבמצב הקיים השטח של 90 מ"ר הוא גדול מדי. איננו מוכר זאת באופן מוחלט, ועוד אתייעץ עם חברי. יש לנו ענין להרבות הדירות ובעזרה לאנשים היכולים לבנות דירה קטנה בלבד, ואינם יכולים להשיג משכנתה של חמישים אחוז נוספים. אני מציע א) ששטח הבניה הנוסף הסבועי יכלל בשטח הכללי; ב) לאפשר לדירות של עד 60 מ"ר מילוח עד שבעים אחוז, ולדירות של עד 90 מ"ר מילוח של 30%-35%. שיקול נוסף להצעתו זו הוא, שמי שבונה יותר מגביל במידה ידועה את המצבה האחרת בישוב. את הצעותי המדויקות אמסור בישיבה הבאה.

אני מבקש שבסעיפי משנה ב' וג', במקום שמדובר על מטרות ומגורים ייאמר, שבקבוצה ובקיבוץ יישבו כבנין מגורים בתי ילדים, חדרי אוכל, מטבחים וחדרי רחצה.

אני מבקש הסברה לסעיפים 4(ה) ו-4(ו). אני מוכן להסכים להם, במידה שהמדובר על סתן ערבות לבתיים שנוייתם כבר בגטרה, ושלא נושרו בגלל עיכוב החוק. אחרת תבוא כל חברה ותבקש ערבות לעסקים שעשתה אותם בלי להישען על מילוח. אני מסכים להכללת בנייה שנעשתה בעבר, אם היא בעלת גופי ציבורי טובהק. צריכה להיות ביקורת על דשימת הערבויות לגבי בנינים שבנינם בגטרה, ואני מציע שמתן ערבות לגבי בנינים כאלה יהיה מעון אישור.

י. דו"ח:

אני ארשה לעצמי לבדוק את הדברים. אני חולק על הצעותיו של מר גיזלינג, כי חוק אינו נלכד רק לענין מסוים. חוק זה בא לציין כיוון ידוע של הרחבת המגורים. יש לקחת בחשבון את האינדקס המשפחתי, כי מה יעשה איש, שיש לו עשרה ילדים? האם השטה של 90 מ"ר, כלומר, שלושה חדרים, הוא גדול מדי עבור משפחה גדולה? אני מתנגד גם אצ"ל למכסימום של 20% מתוך המגורים למטרות אחרות, כי יכולים להיות מקרים רבים, בהם זקוקה המשפחה לחדר עבודה בבית. לשל, יכולה להיות תוספת, או יכול להיות רופא או עורך, שבטבילם יש צורך בחדר מיוחד לעבודה. אני בעד זה שבאפשר חדר עבודה קטן בתוך הבית. אני מציע לקחת בחשבון את גודל המשפחה ואת הצורך בחדר לפרנסה ומלאכה.

לא תמיד אפשר להגביל את ערך המגרש לשליש מערך הבית. לפעמים מוכרה אדם לגור אצ"ל בקרבת מקום למקום-עבודתו, ובמילא יכול לצאת, שהמגרש יעלה יותר משליש ערך הבניה. אני בעד הגבלת ערך המגרש ל-50% מערך הבניה. עלינו לזכור, אצ"ל שהמגורר כאן אינו רק בענין בתים משותפים, כי שם הפרופורציה היא אחרת.

עלינו להתאים את התאריך בחוק להתחייבויות שביתנו בינתיים, על סטך הידיעה שיתקבל חוק, להייליב משוחררים, לשיכון צבא-קבע ולשיכון ותיקים. יש סקוטות, בהם גרים כבר שנה וחצי, וסדר סודר הדבר.

א. אריאב:

אני חוזר לענין הרחבת המטרה. אם קיים סיכון, הרי הסיכון הוא של הכנס, אמנם בערבות הממשלה. אם הכנס מוכן לסכן את עצמו, איכזבי חושב שאנו מסכנים מסו. היגוי חושב שהלואה לבתי-ספר אצ"ל נדרשת לסיכון. אני בעד הרחבת החוק הזה, גם לגבי בנינים צעירים.

מר גיזלינג טועה בענין המטרה. הוא דואג לשיכון עממי, וברצונו להגדיל את ה"סלמו". המכסימום של 90 מ"ר למשפחה גדולה איננו גדול. אני רואה שהעם אצ"ל יגור בחדרות מרווחות.

אני מתנגד להגבלת ערך המגרש לשליש מערכו של הבית; הגבלה זו היא בלתי ריאלית, כי איננו יודעים היכן יבנו. לא תמיד תהיה אפשרות לבנות במקומות מרוחקים, באזרות בטווח. אם בגביל את ערך המגרש כפי שמוצע, לא יוכלו פועלי החרושת, או אנשים העובדים בעיר, לבנות בקרבת מקום לעיר, שם האדמה היא יותר יקרה.

י. ברר:

אני בעד זה שבחוק יהיו מכסימום של דברים. אך אי-אפשר להכניס בחוק את כל החישובים האלה, כי איננו יודעים אם לא יהיה צורך לשנותם לאור המציאות. המושג "בניה עממית" קבל היום פרוש של "סלמו"; אדם הנכנס לדירה ששטחה כ-35 מ"ר חושב את עצמו כמאוס. ברור שאין לו מקום בדירה כזאת לילדים, לעבודה וכו'. בתקנות קל יותר לשנות את התנאים. לא רק בגלל גודל המשפחה דרושה דירה גדולה. אם דירתו של הופא העובד בביתו תהיה יותר גדולה, יהיה לדבר צידוק. העבודה הקשה שנעשתה כדי לקבוע הגדרות מדויקות לכניה היתה הפעם מיותרת.

א. הרצפלד:

אני מתנגד להצעתו של ד"ר ברר. אני מציע להשאיר את החוק כפי שהוגש גם ביחס למגרש וגם ביחס לגודל הדירה. איננו מדברים על שיכונים במרכז העיר, אלא על שיכונים בפרוורים, ועל שיכונים עממיים. אם ירצה אדם לבנות דירה על מגרש שערכו אולה על 3,000 ל"ל לדונם, ישיג לכך הלוואות לא זרזבו.

ענין המנינים הציבוריים שייך לסעיף מיוחד, המבוצע ברובו על ידי הרשויות המקומות. אני מתנגד להצעה אצ"ל להרחיב את החוק גם לגבי בנינים ציבוריים.

בית הילדים בקבוצה הוא למעשה בית-מגורים.
גם בית-האוכל נושא כמעט אופי כזה, אם כי משווים לו בקבוצה ובקיבוץ
אופי ציבורי. יש להחשיב חדרים כאלה כחדרי מגורים.

ד. הורוביץ:
הושמעה הצעה לצמצם את שטח הבניינים,
והיתה הצעה אחרת להגדילו. הגודל המוצע
הנו גודל בינוני מתקבל על הדעת. אין להעמיד את מוסדות הטמטלה תחת
לחץ ללא טייג. אינטרס הציבור המדינה דורש, שתהיה הגבלה בחוק ביחס
לשטח הדירות.

אני מתנגד לתוקף לכל הצעה בדבר הכללת
בנייני ציבור בחוק זה. אנו נמצאים במצב חמור מאד בשטח הדיור, ואין
להציא את האמצעים שיימצאו למטרת שיכון למטרות אחרות. גם בארצות
אחרות, חוק ביטוח למשכנות אינו מותאם לבנייני ציבור. החברים יכולים
להציע חוק אחר ביחס לבניינים ציבוריים.

הצעתו של מר ציזלינג, בקשר לחדרים
מסויימים בקיבוץ ובקבוצה, מתקבלת על הדעת. הדבר צריך למצוא את ביטויו
בחוק. כדאי שהיועצים המשפטיים ינסחו זאת בצורה מתאימה.

ז. שפר:
אינני מערער על המכסימום של 90 מ"ר,
אולם אני מערער על כך, שבחישוב ההלואה
והערבות עליה לא הובאו בחשבון דברים, שעליהם יש צורך להוציא כסף, ואז,
או שהבנק יתן יותר מ-50%, או שהלווה יחפש לו מקורות אחרים. אנו
מתכוונים לעזור לאנשים מסוג מסויים, שלא הצליחו או לא הספיקו לחסוך
חסכונות גדולים, להשתכן בצורה נאותה. את חדרי המדרגות והכביסה
לא כללו בהלואה. אני מערער על כך, כי בגלל הגבלה זו עשוי החוק להחטיא
את מטרתו. אין להפריע לסוג מסויים של משתכנים, שאינם יכולים לשלם
סכומים נוספים, בגלל סכום ~~ההלוואה~~ שיגיע בודאי למיליון ל"י בחישוב כולל.
ועדת הכספים חייבת לתקן את הצעת החוק במקורה זו.

אם לא תבוא פיסקה מפורשת בדבר הבניה
בקיבוץ, יוכל הבנק בקיבוץ, לפי חוק זה, להגיע ללא יותר מ-20 - 25 מ"ר.
החדר שבו גר אדם בקיבוץ הוא חדר בלי מטבח ובלי חדר אוכל, שהוא יושב
בו בלי ילדיו. אם לא אצא ייכתב בחוק במפורש, שחדר אוכל ומטבח בקיבוץ
נחשבים לשטח מגורים, ייצא שחלק גדול מהישוב מופלה לרעה. אני טוען לקבל
את הצעת מר הורוביץ, שהיועצים המשפטיים יכינו לנו נוסח שיתקן את
הדבר.

מר הניג:
שטח הרצפה צריך להיות 80%, ובשטח זה א
נכללים חדרי המדרגות וכו'. בסעיף קטן
ג' מדובר על חישוב ההוצאות, וחדרי המדרגות וכו' אינם נכללים בו.
סעיף זה אצא הוכנס לפי דרישת הבנק שקבע, כי במקרים של דירות
משותפות הוא אינו יכול לקבוע, כמה מדרגות שייכות לכל דירה.

בקצבוץ מקבל הקיבוץ את המשכנתה, ולא
האדם הפרטי. אפשר לכלול בחוק זה כל בית בקיבוץ, המשמש למגורים,
כולל חדר האוכל וחדר הילדים.

הי"ר י. גורי:
מר גניחובסקי מציע להוסיף לסעיף קטן ב'
את הטלים, או לבנין מוסדות ציבוריים
נחוצים". לדעתי הוספת הטלים האלה תחטיא את המטרה שלשמה מתכוון
המחוקק. המציעים זאת יכולים להציע לוועדת הכספים להכין חוק נוסף
בענין בניינים ציבוריים. על הצעה זו נצטרך להחליט תחילה, כי ממנה
נובעות מסקנות לגבי דברים אחרים.
אין חילוקי דעות על כך, שהיועצים
המשפטיים ימצאו נוסחה מתאימה, כדי א' לכלול בתוך "מגורים" גם חדרי
אוכל וחדרי ילדים בקיבוצים.

י. רוקח:
תיקון זה צריך לחול גם על מוסדות
אחרים שבהם חיים בשיתוף. כגון מושב

היו"ר י. גורי: מר ציזלינג הציע להבחין בין בנינים ששטחם עד

90 מ"ר לבין כאלה ששטחם עד 60 מ"ר ביחס

לאחוז ההלואה. אני תומך בדעתו של ד"ר בדר, שאם הטראג' יש ל+++

אלקבוע בתקנות. מר הרוביץ אמר שדבר זה אינו רצוי. מר ציזלינג הציע, שכל מקרה של בניה שנגמרה לפני קבלת החוק זוכה לוועדת הכספים. מר רוקח הביע דעתו, בעד הבטחת כל ההתחייבויות בקשר עם השיכון העממי. שתי הגירסות מכוונות לכך, שלא יכבידו על בניה ציבורית, גם אם נסתיימה לפני מתן תוקף לחוק.

אם הכוונה היא לבניה על מגרשים השייכים

לקק"ל, לאפוסטרופוס או לעיריה, הרי אין מדובר במגרשים יקרים, וערכם

אינו עולה על שליש מערך הבניה. חברים אחדים הציעו להעלות את ערך המגרש עד ל-50%.

נשמע ערעור מצד חברי הוועדה הסבורים, שאין

כל הצדקה להוציא מהחישוב של ההלואה את הוצאות הבניה של חדרי סדרגות

וכו', חדרים שבלעדיהם חדרי המגורים אינם יכולים לשמש למגורים.

לפעמים נותן הבנק הלוואות על לחכירת דירה

מסויימת. במקרים כאלה, הוא אינו יכול

להביא בחשבון את חדרי הסדרגות.

ה ד ר ח ל ט להעביר את הערות חברי הוועדה לתשומת-לב

משרד האוצר והיועצים המשפטיים, כדי שתובאנה

בחשבון בניסוח הטעיפים השונים.

פרוטוקולים מליבות ועדת הכספים:

א. ציזלינג:

חברי ועדות אחרות מקבלים את הפרוטוקולים.

אני מציע שכל חבר הוועדה יקבל פרוטוקול לתיקו.

י. בדר:

בזמנו היו הסיכומים אאאאאא מפורטים יותר,

ונהגנו לקבל חומר מיוחד נוסף להם.

היו"ר י. גורי:

אוכל לברר אם ++שש++ קיימת אפשרות להדפיס

את הפרוטוקולים בטטנטיל, כדי שכל החברים

יוכלו לקבלם.

ה ד ר ח ל ט שהיו"ר יברר אם אפשר להכין פרוטוקולים

של ועדת הכספים בטטנטיל ולחלקם לתיקי חברי

הוועדה.

הישיבה ננעלה בשעה 23:30.